

Inatsisartuni ilaasortaq
Steen Lyngø, Demokraatit
/Maani

Pinnngortitaleriffik pillugu § 37 naapertorlugu apeqquteqaammut nr. 2019-004-mut akissut

Brevdato: 15-01-2019
Sagsnr.: 2019 - 297
Akt-id: 9731032

Asasara Steen Lyngø

Postboks 1614
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 54 10
E-mail: pan@nanaq.gl
www.naalakkersuisut.gl

4. januar 2019-imi Pinnngortitaleriffiup suliai sulianullu attuumassuteqannginnera pillugu Naalakkersuisunut apeqquteqaateqarputit.

Apeqqutit uannut akisassanngorlugit innersuunneqarput.

Aallarniutigalugu erseqqissaatigineqassaaq, Pinnngortitaleriffimmit apeqqutit saqqummiussatit ingerlaavartumik isummerfigineqartarmata. Pinnngortitaleriffiup naalakkersuinikkut taamatullu aningaasaqarnikkut soqutigisanut isummanulluunniit attuumassuteqannginnerata qularineqannginnissaa suliffeqarfiup tatiginassusianut pingaaruteqarluinnarpoq. Taamatuttaaq misissuinerit inernerisa siunnersuisarnerullu ilisimatusarnikkut tunngavissanik qularnaatsunik tunngaveqarnissaat pingaaruteqarpoq. Avataaniit aningaasaliisarnernut tunngatillugu aningaasaliissutit Pinnngortitaleriffiup nammineerluni qinnuteqaatigisimasaasa pissarsiarineqartarnissaat, tassanilu siunertat suleriaatsillu suliffeqarfimmit namminermit aalajangersarneqartarnissaat aammalu suleriaatsini nunani tamalaani pitsaassutsit malinneqartarnissaat pingaaruteqarpoq, taakkunungaluleqatinit allanut attuumassuteqanngitsunut ilisimatusarnerit pillugit allagaatit uteqqinneqartarnerat ilaavoq. Kiisalu Pinnngortitaleriffiup misissuinerit aningaasanut inatsimmi aningaasaliiffigisat inernerit assigalugit, arlaannaanulluunniit attuumassuteqanngitsumik suliasat avataaniit aningaasalersorneqartut inernerinik tamanut ammasumik saqqummiussisinaanissaa pingaaruteqarpoq.

Avataaniit aningaasaliissutit Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermut aammalu ilisimasani piginnaaneqarfinnillu annertusaanermut tunngaviliisuupput. Aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutit pingaartumik uumasooqatigiinnik nakkutilliinermut, sulisunut attaveqaatinillu ingerlatsinermut atorneqartarput.

Matuma kinguliani apeqqutitit qulit akineqarput.

1. Kikkut suullu kattuffiit Pinnngortitaleriffiup suleqatiginikuuai ukiut kingulliit tallimat ingerlanerini?

Pinngortitaleriffiup ilisimatusarfiit pisortanilu sullissiviit arlalissuit, kiisalu aningaasaateqarfiit namminersortut ataasiakkaat suleqatigai. Allattorsimasut amerlasoorsuupput, taamaattumillu suliffeqarfiup 2013-17-imut ukiumoortumik nalunaarusiai innersuussutigineqassapput, taakkulu Pinngortitaleriffiup nittartagaani pissarsiarineqarsinnaapput, uani: <http://www.natur.gl/publikationer-og-formidling/aarsberetninger/>.

2. Kikkut aamma taakku suleqatit arlaat Pinngortitaleriffimmut aningaasaleeqataanikuuppat?

Pinngortitaleriffiup ukiumoortumik kalaallit aningaasanut inatsisaanni aningaasaliissutit 100-t tikillugit amerlassusillit aqutarisarpai, taakkulu 2019-imi 64,3 mio. koruuninik amerlassuseqarput. Aningaasaliissutit aningaasallu atorpeqartut Pinngortitaleriffiup ukiumoortumik nalunaarusiaani allassimapput. Taakku amerlanersaat nunatsinni nunanilu allani pisortat sullissiviinit, soorlu ministereqarfinit, aqutsisoqarfinit, ilisimatusarnermi siunnersuisooqatigiinnit, Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisooqatigiiffiannit, EU-mit il.il. pissarsiarineqartarput.

Tunissutit pisortaneersuunngitsut ukiuni kingullerni marlunni Aage V. Jensenip Aningaasaateqarfiinit, Oak Foundation/Villum-ip Aningaasaateqarfianit, Carlsbergip Aningaasaateqarfianit, Royal Greenlandimit aamma Sustainable Fisheries Greenland-imit pissarsiarineqarsimapput.

3. Pinngortitaleriffik ukiut kingulliit tallimat ingerlanerini nuna allanit aningaasanik qassinik pissarsinikuuu?

2013-imiit 2017-imut Pinngortitaleriffiup aningaasaliissutit avataaneersut katillugit imatut amerlassusillit atorpai:

2013: 35,0 mio. koruunit
2014: 39,2 mio. koruunit
2015: 46,9 mio. koruunit
2016: 63,4 mio. koruunit
2017: 72,4 mio. koruunit

Taakku amerlanersaat Danmarkimeersuupput nunanilluunniit allaneersuullutik.

4. Aningaasaliissutinik tigusaqartoqarsimappat, taava aningaasaliissutit siunertanut sunut tuttussaaniikuuppat?

Avataaniit aningaasaliissutini siunertaasut immikkoortunut sisamanut agguarneqarsinnaapput:

1. Ilisimatusarnissamut aningaasaliissutit, immikkut ittumik ilisimatusarfissanut apequtinik paasiniaanissamut siunertaqarfiusut.
2. Alapernaarsuinissamut aningaasaliissutit, aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutit naammatsinnagit Kalaallit Nunaanni uumasooqatigiinnik, silap pissusianik pinngortitallu ataqatigiinnerinik alapernaarsuinermit siunertaqarfiusut.

3. Akissarsiassanut aningaasaliissutit, Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi piginnaaneqarfinnik annertusaanissamik siunertaqarfiusut.
4. Attaveqaatinut aningaasaliissutit, ilisimatusarnermi attaveqaatinik, soorlu illunik, ornigulluni misissuisarfinnik, angallatinik ilisimatusarnermilu atortunik annertusaanissamik siunertaqarfiusut.

Tamatumunnga atatillugu namminersortut uku tunissuteqartuupput:

Aage V. Jensenip Aningaasaateqarfii: Illut, ornigullu misissuisarfiit atortullu. Oak Foundation/Villum-ip Aningaasaateqarfia: Avatangiisinut aatsitassanullu immikkoortortaqarfimmi nutaamik pilersinneqartumi piginnaaneqarfinnik annertusaaneq.

Carlsbergip Aningaasaateqarfia: Imaani uumasut miluumasut nerisaqarnerat. Royal Greenland: Nipisaat amerlassutsimikkut katitigaaneritik misissuineq. Sustainable Fisheries Greenland: Aalisarfinni uumasut natermiut misissuiffigineqarnerinut tapiissutit.

5. Soqutigisaqaqatigiinnit Pinngortitaleriffik aningaasaliiffigineqarnikuua, nunani allani pisassiissutinut Kalaallit Nunaanni aamma atuuttussanut aalajangeeqataasartunit?

Naagga.

Pinngortitaleriffik soqutigisaqaqatigiiffinnit, isummanik allanngortitsiniarnermik ingerlatsisuusunit (WWF, Greenpeace il.il.) tapiissutinik tigusineq ajorpoq, taamatullu tamatumunnga kajumissaarinertaqanngitsumik neqeroorutit itigartinneqartarput.

6. Misissuinerit tamaasa eqqarsaatigalugit Pinngortitaleriffik arlaannaannulluunniit attuumassuteqarani suliaminik ingerlatsisinnaava, pisassiissutinut tunngaviusussat pillugit, aamma nunami maani atuuttussanik, Pinngortitaleriffik aningaasanut inatsisip saniatigut tamakkiisumik ilaannakoortumilluunniit allanit aningaasaliiffigineqartarsimappat?

Aap.

Pinngortitaleriffiup arlannaannulluunniit attuumassuteqannginnera *Pinngortitaleriffik pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 6, 8. Juni 1994-imeersoq* aqquqatigalugu inatsisitigut qulakkiigaavoq.

Aningaasatigut, naalakkersuinikkut soqutigisaqaqatigiiffinnillu soqutigisat tatisimaneqarnerluunniit apeqqutaatinnagu, Pinngortitaleriffiup ilisimatusarnikkut misissuinerit inernerinik tamanut ammasumik saqqummiussinissamut inatsisitigut pisussaaffigisaanik malinninnissaa Pinngortitaleriffimmi siulersuisut eqqumaffigisorujussuaat.

7. Kalaallit Nunaanni pisassiissutissat pillugit innersuussinermut atatillugu Pinngortitaleriffiup arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginnissaa

qanoq qularnaarneqarsinnaava, Pinngortitaleriffik nunami maani misissuinissanut allaninngaanniit aningaasaliissutinik pisarsinnaappat?

Pinngortitaleriffik pisassiissutissat annertussusissaannut inassuteqarneq ajorpoq, taamaallaalli biologitut siunnersuuteqartarluni.

Uumasut pillugit siunnersuisarnerit nunani tamalaani ilisimatusarnermi ataatsimiititalianit, Affanniarnermut Ataatsimiititaliarsuup (IWC), Imarpiup Avannaani Immami Uumasunut Miluumasunut Ataatsimiititaliarsuup (NAMMCO), Qilalukkat qaqortat qernertallu pillugit ataatsimoorussamik ataatsimiititaliarsuup (JCNB), Nannut pillugit ataatsimoorussamik ataatsimiititaliarsuup (JCPB), Nunani Tamalaani Immami Misissuisarnermut Siunnersuisooqatigiinni (ICES), Imarpiup Avannaata Kitaani Aalisarnermut Suleqatigiiffik (NAFO), Imarpiup Avannaata Kangiani Aalisarnermut Ataatsimiititaliarsuup (NEAFC) il.il. ataaniittunit saqqummiunneqartarput. Pinngortitaleriffimmi ilisimatusartut ilisimatusarnermi ataatsimiititaliat suleqatigiissitaanni ilisimatusartut, nunanit tamalaaneersut peqatigalugit ilisimatusarnermik inernerit saqqummiuttarpat, taakkulu pitsaassusaat nalileqqissaarneqartarput nunanilu tamalaani misissoqqinneqartarlutik. Ilisimatusarnermi ataatsimiititaliani nunani tamalaani pitsaassutsit suleriaatsillu malinneqartarput, tamatumalu kingorna suliat inernerit nunani tamalaani suleqatigiissitap ataani ataatsimiititaliamut tunniunneqartarput, taannalu kingusinnerusukkut siunnersuuteqartarpoq.

Pisassat ilaatigut biologit siunnersuutaat, ingrlatsivinnit assigiinngitsunit tiguneqartut tunngavigalugit Naalakkersuisunit aalajangersarneqartarput.

8. Pinngortitaleriffiup arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginnera kikkut nalilertarpat?

Pinngortitaleriffiup suliatigut arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginnera nunani tamalaani ilisimatusartunit tamatumalu saniatigut inuiaqatigiinnit naliliiffigineqartarpoq. Pinngortitaleriffimmi ilisimatusartut ilisimatusarnikkut perulluliorsimanginnerannut ilisimatusarnikkut tunngavissaq uppersarneqarsimasoq sullivimmit pigineqarpoq. Aamma sulliffiup sulinerani isummersuuteqartoqartarneranut takussutissanik peqanngilaq.

9. Arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginnissaq qanoq sutigut tamatigut qularnaarneqarsinnaava?

Pinngortitaleriffiup inatsisitigut pisussaaffimminik naammassinninnissaa Pinngortitaleriffiup Siulersuisuisa qulakkeertarpat. Siulersuisut imatut katitigaapput: Siulittaasoq arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsaq, Namminersorlutik Oqartussanit toqqarneqartoq, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfimmi pisortaq, Pinngortitamut, Avatangiisinut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfimmi pisortaq aamma Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut Ilageeqarnermullu Pisortaq, Namminersorlutik Oqartussanit toqqarneqartut. Taakku saniatigut soqutigisaqatigiit KNAPK, Savaatillit peqatigiiffiat SPS aamma Sulisitsisut, kiisalu Pinngortitaleriffimmi sulisut sinnissaat marluk ilaasortaataqartarput.

10. Pinngortitaleriffiup arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginnissaa qanoq iliorluni pitsaanerpaamik qularnaarneqarsinnaava?

Apeqqut 6-imut akissut takuuk.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Erik Jensen